



אוניברסיטת בן גוריון בנגב
המחלקה לניהול ומלונאות

מבחן - מבוא לכלכלה א'

תאריך הבחינה : 17/3/08
שם המורה : ד"ר ירון אמזלג.
מיועד לתלמידי : שנה א' ניהול ומלונאות.
מס' קורס : 681.1.5041
שנה : תשס"ח סמסטר : א' מועד : ב'
משך הבחינה : שלוש שעות.
חומר עזר מותר : מחשב כיס .

חלק א' : (25 נקודות)

בחר חמישה מושגים בלבד. הסבר באיזה הקשר הם נזכרו ומהי תרומתם, לווה תשובתך בשרטוט ובדוגמאות במידת הצורך.

1. עלות אלטרנטיבית ממוצעת.
2. תפוקה שולית פוחתת.
3. רווח נורמלי.
4. גמישות הביקוש.
5. דואופול.
6. אסטרטגיה דומיננטית.
7. מחיר מקסימום.
8. מכס.

חלק ב' : (50 נקודות) .-

בחלק זה 10 שאלות אמריקאיות ענה על כל השאלות (משקל כל שאלה 5 נקודות).

1. נתון משק שבו 50 עובדים שונים היודעים לייצר שני מוצרים X ו-Y. ידוע כי בשנה שעברה המשק בחר לייצר ביעילות 500 יחידות ממוצר X ו-100 יחידות ממוצר Y. השנה הגיעו למשק עוד 10 עובדים היודעים לייצר רק X (נתון כי כל אחד מהם יודע לייצר בדיוק 5 יחידות X). איזו מהתשובות הבאות נכונה :

א. אם המשק יבחר השנה להמשיך לייצר ביעילות 500 יחידות X אזי העלות האלטרנטיבית

השולית לייצור X תרד והעלות האלטרנטיבית הממוצעת לייצור Y תעלה.

ב. אם המשק יבחר השנה להגדיל את ייצור ה-X ל-550 יחידות אזי העלות האלטרנטיבית השולית לייצור X תעלה והעלות האלטרנטיבית הכוללת לייצור Y תרד.

ג. אם המשק יבחר השנה לייצר בדיוק 40 יחידות Y אזי בהכרח העלות האלטרנטיבית השולית לייצור Y תהיה אפס.

ד. אם המשק יבחר בשנה הבאה לייצר בדיוק 50 יחידות ממוצר X אזי בהכרח העלות האלטרנטיבית השולית לייצור X תהיה אפס.

2. מפעל נגרים מייצר שני מוצרים באמצעות 4

קבוצת חצב	קבוצת ורד	קבוצת נרקיס	קבוצת כלנית	
750	500	400	2,000	שולחנות
750	1000	350	1500	ארוניות

קבוצות של עובדים בנות 10 פועלים זהים כל אחת:

אם ידוע כי המפעל מייצר ביעילות בדיוק 1,450 ארוניות ניתן לקבוע כי:

1. המפעל מייצר בדיוק 2,700 שולחנות.

2. המפעל מעסיק 30 עובדים בייצור שולחנות ו- 14 בייצור ארוניות.

3. המפעל מייצר ארוניות על ידי עובדי קבוצת כלנית בלבד.

4. העלות האלטרנטיבית השולית לייצור ארונית היא $1/2$ שולחן.

3. חברת "צעצועי י.ר. בע"מ" מייצרת מכוניות צעצוע ליצוא. לחברה 12 מכוניות ייצור. 5 מסוג A

ו- 7 מסוג B. ידוע כי כל מכונית צעצוע נמכרת בחול תמורת \$ 20 למכונית וכי שער הדולר הוא

4 ש"ח לדולר. פונקציית הייצור של מכונה בודדת מכל סוג נתונה בטבלה הבאה:

עובדים (לחודש)	תפוקה כוללת במכונה מסוג A	תפוקה כוללת במכונה מסוג B
1	160	200
2	275	275
3	340	335
4	390	390

ידוע כי החברה מעסיקה פועלי ייצור בשכר קבוע של 5,000 ש"ח לחודש. כמו כן נתון כי בשכר זה ניתן להעסיק כמה עובדים שרוצים והחברה מעסיקה את המספר האופטימלי של עובדים. מכאן ש

1. החברה מעסיקה בדיוק 30 עובדים.

2. הרווח לחברה הוא 145,000 ש"ח לחודש.

3. אם שער החליפין יעלה ל- 5.4 ש"ח לדולר החברה תגדיל את מספר העובדים ב- 5 עובדים.

4. אם שכר העבודה יעלה ל- 5,500 ש"ח לחודש, הרווח לחברה יקטן ב- 15,000.

4. ידוע כי מחיר מוצר א' ירד ומחיר מוצר ב' ירד.

1. אם שני המוצרים משלימים, הדבר יכול לנבוע מירידה בהיצע של מוצר א'

2. אם שני המוצרים תחליפיים, הדבר יכול לנבוע מעליה בהיצע של מוצר א'

3. אם שני המוצרים משלימים, הדבר יכול לנבוע מעליה בהיצע של מוצר ב'
4. אם שני המוצרים תחליפיים, הדבר יכול לנבוע מירידה בהיצע של מוצר ב'
5. להלן נתונים לגבי הוצאות הייצור של פירמה:

80	70	60	50	40	30	20	10	0	TP
7,30	5,95	4,80	3,85	3,10	2,50	2,10	1,60	900	TC
0	0	0	0	0	0	0	0		

ידוע כי הפירמה החליטה לייצר 40 יחידות בזמן הקצר ולעזוב את הענף בזמן הארוך. בהנחה שההחלטה שקיבלה הפירמה הייתה הנכונה מבחינה כלכלית, אזי **לא ייתכן** שהמחיר בשוק הוא -

65.1 ש"ח ליחידה.

70.2 ש"ח ליחידה.

73.3 ש"ח ליחידה.

76.4 ש"ח ליחידה.

6. בענף הויטמינים עקומות ביקוש והיצע רגילות. כמו כן נתון כי גמישות הביקוש לויטמינים גדולה מ-1. הויטמינים מסובסדים. הממשלה החליטה מטעמים של בריאות הציבור להגדיל את שיעור הסובסידיה הקיימת מ-4 ש"ח ל-6.5 ש"ח לכל קופסת ויטמינים הנמכרת על ידי היצרנים. בעקבות העלאת שיעור הסובסידיה -

1. הכנסות היצרנים יעלו, המחיר לצרכן ירד והוצאות הממשלה על הסובסידיה ירדו.

2. המחיר לצרכנים ירד, הכנסות היצרנים יעלו, והוצאות הצרכנים יעלו.

3. המחיר לצרכן ירד ב-2 ש"ח, הכמות הנמכרת תקטן והוצאות הצרכנים לרכישת ויטמינים יעלו.

4. המחיר ליצרנים יעלה, המחיר לצרכנים יעלה והוצאות הצרכנים לרכישת ויטמינים ירדו.

7. נתון כי ענף כלשהו פועל בתנאי תחרות משוכללת ונמצא בשיווי משקל. הביקוש המצרפי ידוע

נתון: $D: P = 120 - 0.5Q_r$ כמו כן ידוע כי בענף פועלים X (מספר לא ידוע) יצרנים זהים

שפונקציית ההוצאות של כל אחד מהם היא: $TC = 20 + 10q^2 + 30q$ בנוסף נתון כי

גמישות הביקוש בנקודת שיווי המשקל שווה (בערך מוחלט) שתיים. מכאן נובע כי

1. בענף פועלים בדיוק 32 יצרנים.

2. המחיר בשוק הנו 65 ש"ח ליחידה.

3. הרווח ליצרן בודד אחד הנו 60 ש"ח.

ד. אף תשובה איננה נכונה.

8. ידוע כי ענף הטלוויזיה בכבלים פועל בתנאי אוליגופול ובו שלוש חברות גדולות : חברת "הוט", חברת "קולד", וחברת "יס". כל היצרנים מוכרים בדיוק את אותו מוצר (חבילת ערוצים) פונקצית ההוצאות של שלושת היצרנים נתונות (כאשר הכמות היא באלפי יחידות וההוצאות בש"ח):

$$TC_1 = 1,000 + q_1^2 + 10q_1 \text{ - חברת "הוט"}$$

$$TC_2 = 800 + q_2^2 + 20q_2 \text{ - חברת "קולד"}$$

$$TC_3 = 300 + 2q_3^2 + 10q_3 \text{ - חברת "יס"}$$

כמו כן ידוע שהביקוש המצרפי של כל הצרכנים בענף לחבילת הערוצים הנו $D: P = 500 - 2Q_T$ כאשר P הוא מחיר החבילה בש"ח ו- Q_T היא הכמות המצרפית באלפי יחידות (חבילות ערוצים). (רמז לדרך הפתרון : בנה פונקציות תגובה לכל יצרן ביחס לכמויות שמייצרים שני היצרנים האחרים ופתור שלוש משוואות שם שלושה נעלמים).
בשיווי משקל נאש מחיר חבילת ערוצים יהיה כ-

364.1 ש"ח

313.2 ש"ח

243.3 ש"ח

222.4 ש"ח

9. ענף השוקולד פועל בתנאי תחרות משוכללת והוא פתוח למחסר בינלאומי. במצב המוצא ישנו יבוא למרות מכס של 30 שקלים ליחידה. להלן שלוש טענות:

1. הטלת מס קניה בגובה של 30 שקלים (בנוסף למכס) תקטין בהכרח את הכנסות הממשלה ממיסים כיוון שהיבוא יקטן.

2. מחיר שיווי משקל מקומי (ייצור וביקוש מקומי ללא יבוא) בהכרח גבוה ממחיר חו"ל ביותר מ- 30 שקלים ליחידה.

3. החלפת המכס בסובסידיה של 30 שקלים ליחידה מיוצרת תקטין את הרווחה הכוללת במשק.

1. רק טענה 2 נכונה.

2. טענות 1 ו- 2 נכונות.

3. טענות 2 ו- 3 נכונות.

4. טענות 1 ו- 3 נכונות.

10. נתון כי ענף הפרחים פועל בתנאי תחרות משוכללת. הענף מייצר ומוכר גם בארץ וגם בחו"ל

כאשר ביקוש חו"ל לפרחים גמיש לחלוטין במחיר \$4 לפרח. ידוע כי שער החליפין הנו 3.5. ש"ח לדולר וכן כי ישנן הוצאות הובלה של \$0.5 לכל פרח. באחרונה חלו שני שינויים במשק: שער החליפין של הדולר מול השקל עלה ב-10% (ל-3.85 ש"ח לדולר) והוצאות ההובלה לפרח עלו ב-50% (\$0.75 לפרח). בעקבות השינויים ניתן לקבוע כי

1. היקף היצוא יגדל.

2. היקף היצוא יקטן.

3. היקף היצוא יישאר ללא שינוי.

4. לא ניתן לקבוע את ההשפעה על היקף היצוא ללא נתונים נוספים.

חלק ג' : (30 נק')

שוק הלחם מתנהל בתנאי תחרות משוכללת. בענף 30 יצרנים שפונקציית ההוצאות של כל אחד

מהם היא $TC = 10 + 0.5q^2$ (כאשר q היא כמות הנמכרת על ידי יצרן בודד ו- P הוא מחירו).

ידוע כי לחם הוא מוצר נייטרלי הנצרך ע"י שתי אוכלוסיות- עשירים ומיעוטי יכולת.

פונקציית הביקוש של מיעוטי היכולת ללחם היא $D_1 : Q_1 = 190 - 8P$

ואילו פונקציית הביקוש של העשירים ללחם היא $D_2 : Q_2 = 90 - 2P$

חישוב שיווי המשקל כולל את המחיר והכמות לצרכנים (לכל קבוצה וביחד), הכמות והמחיר ליצרנים, הרווח לכל יצרן, ההוצאות/ההכנסות של הממשלה וכן את הרווחה של כל צד ואת הרווחה הכוללת. יש ללוות את החישובים בהסברים קצרים ובשרטוטים מתאימים.

א. חשב ושרטט את שיווי המשקל בענף הלחם.

ב. עתה החליטו היצרנים להתאגד לקרטל. חשב והסבר את שיווי המשקל במצב החדש.

ג. (ביחס לשיווי משקל תחרותי – סעיף א) הממשלה מעוניינת להקל על מיעוטי היכולת לרכוש לחם והיא שוקלת שלוש אלטרנטיבות:

1. הטלת מס של 4 ש"ח על כל יחידה הנמכרת לעשירים.

2. הטלת מס קבוע (לא תלוי בכמות שהוא רוכש) של 450 ש"ח לכל צרכן עשיר (יישאר עשיר).

3. **בונוס** סבסוד לחם לכל יחידה נמכרת בשיעור של 50% מהמחיר לצרכן.

חשב והסבר את שיווי המשקל בכל אחת משלוש האלטרנטיבות.

בהצלחה !!!

מספר נבחן _____.

דף תשובות

<u>שאלה מס'</u>	<u>תשובה א</u>	<u>תשובה ב</u>	<u>תשובה ג</u>	<u>תשובה ד</u>
1	א	ב	ג	ד
2	א	ב	ג	ד
3	א	ב	ג	ד
4	א	ב	ג	ד
5	א	ב	ג	ד
6	א	ב	ג	ד
7	א	ב	ג	ד
8	א	ב	ג	ד
9	א	ב	ג	ד
10	א	ב	ג	ד